

Förslag till beslut

1. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att godkänna avtal gällande omhändertagande av avlidna – bårhusverksamhet.
2. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att delegera till förvaltningen att teckna avtal med Tiohundra AB gällande omhändertagande av avlidna.

Ulrika Lindberg
Tillförordnad förbundsdirektör

Sammanfattning

För omhändertagande av avlidna ansvarar ytterst Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, Norrtälje kommun och Region Stockholm för att verksamheten är organiserad så att hälso- och sjukvårdens uppgifter, oavsett platsen för ett dödsfall, utförs på ett smidigt sätt så att efterlevandes situation så långt som möjligt underlättas. Uppdraget ska fullgöras med respekt för den avlidne och dennes närstående samt med hänsyn till hur olika kulturer ser på döden och kroppen efter döden.

Avtalet reglerar utifrån gällande regelverk uppdraget där den avlidne skall förvaras under värdiga former och görs i ordning så omsorgsfullt som möjligt inför de efterlevandes avskedstagande. Det inkluderar även att det utrymme där avskedstagandet skall ske förses med lämplig utsmyckning och att utföraren skall ta hänsyn till den avlidnes religion och kultur. Avtalet stärker förutsättningarna att den avlidne omhändertas på ett så värdigt och naturligt sätt som möjligt

Det nuvarande avtalet gällande förvaring av avlidna löper ut den 31 december 2023. Det nya avtalet tecknas för en period på fyra år och avser att gälla från 1 januari 2024 till och med 31 december 2027.

Utifrån att bårhus fysiskt är placerad i lokaler tillhörande Norrtälje sjukhus, föreslås att avtal tecknas med Tiohundra AB som innehar avtalet om vård vid Norrtälje sjukhuset.

Beskrivning av ärendet

Döden är en angelägenhet för vårdgivare, familjen och de närstående - döendets process, händelsen död och tillståndet död. De känslomässiga och psykologiska svårigheterna kan vara överväldigande - även vid ett väntat dödsfall i hemmet eller på institution. Människovärdesprincipen upphör inte i och med att döden inträder. Det är snarare så att den aktualiseras och förstärks. Alla kulturer har hittat sina sätt att visa aktning för de döda och att iakttä särskilda normer i samband med dödsfall och sorg.

Hälso- och sjukvårdens uppgift enligt 3 kap. 1 § i HSL ska fullgöras med respekt för den avlidne och innefattar att kroppen förvaras på lämpligt sätt. Kravet på respekt för den avlidne får även anses innefatta att den som svarar för verksamheten på ett bårhus ska se till att lokalerna på ett betryggande sätt är skyddade mot intrång och att det finns säkra rutiner som syftar till att förhindra förväxlingar av kropparna.

Vid bårhuset på Norrtälje sjukhus omhändertas avlidna från sjukhuset och Norrtälje samt i vissa fall avlidna från övriga länet. Bårhuset i Norrtälje tillhandahåller lämplig lokal samt uppfyller de krav som ställs i enlighet med Region Stockholms regelverk för omhändertagande och förvaring av avlidna. Vid behov utför verksamheten även balsamering i egen regi med en nollvision av antalet utförda balsameringar genom välutvecklade processer och samverkan med involverade aktörer. Uppdragets omfattning gäller avlidna inom Norrtälje kommun oavsett var döden inträffar, men även vara en resurs om kapacitet tillåter till Region Stockholm. Bårhuset på Norrtälje sjukhus stod klart i februari 2015 och är en tillbyggnad till det befintliga sjukhuset. Bårhuset har 52 platser med en extra kapacitet om 18 platser, att jämföra med tidigare totalt 24 platser. Avtalet förväntas säkerställa kontinuitet för bårhusverksamheten i Norrtälje samt att verksamheten är resurssatt med utbildad personal för ändamålet. Avtalsstart är 1 januari 2024 med giltighetstid till och med 31 december 2027. Nuvarande avtal löper ut 31 december 2023.

Ekonomiska konsekvenser

Avtalet har en årlig uppräknings av ersättningen i enlighet med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) prisindexuppräknings, VPI index. Kostnad för omhändertagande och bårhusplats regleras i dialog med förbundet som förbehåller sig rätten att besluta om en kostnadsreducerande faktor utifrån budgetläge. Ersättning utgår från

nedan överenskommen prislista. Framtida priser bygger på historisk uppräknings utifrån vårdprisindex (VPI) vilket motsvarar ca 2% per år.

Beslut om uppräknings gällande balsamerings tas av Regionfullmäktige och omfattas inte av uppräknings enligt VPI.

Avtalskonstruktionen medför oförändrade ekonomiska konsekvenser mot budget och är i linje med nuvarande ersättningsmodell i gällande avtal. Följande prissättning gäller vid avtalsstart:

Priser	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bals	901,00 kr	919,00 kr	937,00 kr	956,00 kr	974,33 kr	992,83 kr	1 011,50 kr
Bårhus	5 942,00 kr	6 061,00 kr	6 182,00 kr	6 306,00 kr	6 428,00 kr	6 550,50 kr	6 673,50 kr
PM	683,00 kr	697,00 kr	711,00 kr	725,00 kr	739,00 kr	753,00 kr	767,00 kr

Budget för första avtalsåret är 3,3 mkr med en planerad linjär uppräknings på 2% per kalenderår.

Däremot går det inte att förutse avvikelser mot prognos gällande antal avlidna som omhändertas i Norrtälje. Antalet dödsfall är dock relativt stabilt men ökar långsamt i takt med den ökande, åldrande befolkningen. Siffror från befintlig avtalsperiod visar att mer än 80 procent av dem som avled var 65 år eller äldre och av alla dödsfall inträffade mer än 60 procent utanför sjukhus, enligt SCB. Avtalet har således ingen takkonstruktion.

Effekter för sammanhållen vård och omsorg

Fokus har lagts på två delar; möjlighet till avsked för anhöriga i en konfessionsfri, värdig miljö samt en bra arbetsmiljö för personalen med fungerande flöde till det befintliga sjukhuset. Eftersom den avlidne, i allmänhet, förs till närmast belägna bårhus utgör bårhusverksamheten inom Norrtälje sjukhus ett nav som ger förutsättningar för en sammanhållen hantering. Det skapar gynnsammare förutsättningar för informationsflöde och hantering vid ett dödsfall för alla aktörer, anhöriga och närstående. Till exempel underlättar det närstående att ta reda på var den avlidne befinner sig.

Barnperspektiv

För ett värdigt omhändertagande av avliden finns etablerade rutiner, riktlinjer, vägledning och överenskommelser där inte bara barnperspektivet finns adresserat.

Förvaltningens synpunkter

I enlighet med 2 kap 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30 HSL) så ansvarar regioner, kommuner, Stockholms Kyrkogårdsförvaltning och Svenska kyrkan för att ta hand om avlidna i avvaktan på kistläggning och bisättning/gravsättning. Hälso- och sjukvårdens ansvar för den avlidne upphör när kroppen lämnats ut för kistläggning eller motsvarande, till representant för dödsboet.

I sjukhusavtal med Norrtälje Sjukhus finns stipulerat att Tiohundra AB ansvarar för att det bedrivs bårhusverksamhet, obduktion och balsamering av avliden inom sjukhusets regi. Syftet med avtal avseende omhändertagande av avlidna är att stärka att omhändertagandet sker i enlighet med samtliga tillämpliga lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter samt i enlighet med Region Stockholms gällande riktlinjer och överenskommelse mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län antagen av Regionfullmäktige (KSL/12/0177).

Utifrån att bårhus fysiskt är placerad i lokaler tillhörande Norrtälje sjukhus, föreslås att avtal tecknas med Tiohundra AB som innehar avtalet om vård vid sjukhuset.

Bilagor

1. Avtal gällande omhändertagande av avlidna – Bårhus.

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se)
Registrator Tiohundra AB (registrator@tiohundra.se)